

Omgevingsvisie Provincie Flevoland

Regioatelier Noord

Datum: 3 december 2024, 19:00-21:30

Locatie: Theater 't Voorhuys Beursstraat 1, 8302 CW Emmeloord.

Opzet verslag: Dit verslag is een samenvatting van de opgehaalde inbreng bij de werkvormen. De inleidende powerpoint presentatie is meegestuurd als bijlage bij dit verslag.

Over de Omgevingsvisie

De omgevingsvisie is een langetermijnplan van de provincie Flevoland. In een omgevingsvisie staan de ambities en doelen die de provincie heeft voor de leefomgeving. Met als grote vraag: hoe ziet Flevoland er in 2050 uit? Hoe en waar wordt er gewoon, gewerkt en geleefd? En hoe wordt de schaarse ruimte in de provincie ingericht? Welke maatschappelijke kansen, opgaven en uitdagingen zijn er en welke oplossingen kunnen daarvoor bedacht worden?

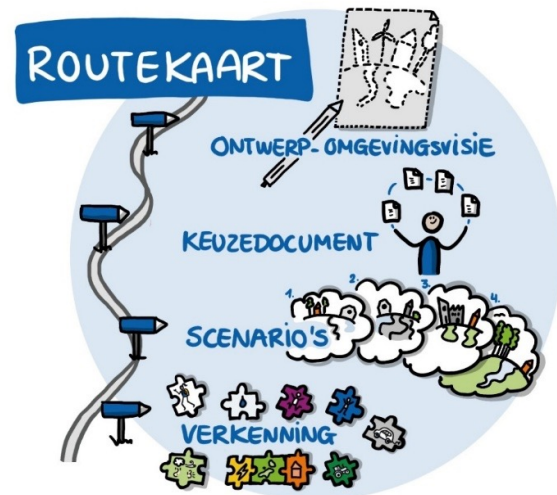
Participatie over scenario's

De routekaart voor het maken van de nieuwe omgevingsvisie bestaat uit vier fasen. De bijeenkomst waar dit verslag over gaat, maakt deel uit van de tweede fase. Voor deze fase heeft de provincie verschillende scenario's voor de toekomstige ontwikkeling van Flevoland opgesteld. Deze extreme scenario's helpen om inzicht te krijgen in de voor- en nadelen van verschillende ontwikkelrichtingen. Het doel is niet om één scenario te kiezen, maar om kansen, risico's en de voorkeuren van Flevoland in beeld te brengen.

De scenario's zijn tijdens meerdere bijeenkomsten getoetst bij verschillende doelgroepen zoals bij andere overheden, maatschappelijke partners en inwoners. Naast dit regioatelier op 3 december 2024 organiseerde de provincie Flevoland ook een strategiesessie (26 november 2024) en regioateliers in Almere en Dronten (2 en 9 december). Ook werd er een fotoactie georganiseerd over de identiteit van Flevoland. Daarnaast deelt de Jongerenraad van Flevoland hun visie op de scenario's.

De vervolgstappen

De verzamelde input uit de participatie brengt de provincie samen in een keuzedocument met een of meerdere alternatieven voor de omgevingsvisie. Daarna volgt een nieuwe participatieronde, die zal plaatsvinden in het tweede kwartaal van 2025. De laatste stap van dit proces is het opstellen van een ontwerp omgevingsvisie dat aan Provinciale Staten ter besluitvorming wordt voorgelegd. Na deze besluitvorming wordt de ontwerp omgevingsvisie ter inzage gelegd. Hier kan iedereen op reageren. Begin 2026 is de definitieve omgevingsvisie gereed.

Gebruikte werkvormen

- **Hoop en vrees (individuele opdracht):** Bij binnenkomst kozen de deelnemers een afbeelding die staat voor hun hoop en hun vrees voor de toekomst van Flevoland. Ze beantwoordden daarbij twee vragen: Hoe hoop je dat Flevoland er in 2050 uitziet? En wat is je vrees als je aan het Flevoland van de toekomst denkt? Op de achterkant van de foto's schreven ze een korte toelichting om hun keuze uit te leggen.

- **Reflectie op de thema's per scenario (groepsopdracht):** In een plenaire groepssetting dachten de deelnemers na over zeven thema's: wonen, economie, klimaatadaptatie, natuur, landbouw, mobiliteit & energie, en gezondheidszorg. Elk thema bestond uit vier mogelijke ontwikkelscenario's. Voor elk thema gaven de deelnemers aan welke kansen en knelpunten ze zagen. Het doel van deze werkvorm was om vrij te denken en alle mogelijke kanten van de scenario's te belichten.

- **Stemronde hoop en vrees per thema (individuele opdracht):** Tot slot konden de deelnemers per thema hun hoop en vrees aangeven met stickers. Elk thema werd beoordeeld op basis van de vier scenario's, waarbij een groene sticker stond voor het favoriete scenario en een rode sticker voor het minst gewenste scenario.

Resultaat Hoop en Vrees

De deelnemers kozen een afbeelding die staat voor hun hoop en vrees over de toekomst van Flevoland. De gekozen foto's zijn te zien in de afbeelding. De opsomming hieronder is een samenvatting van de toelichtingen die deelnemers op de achterkant van hun foto schreven.

Resultaten Hoop

Natuur

- Behoud van natuur
- Een zorgvuldige balans tussen natuur, agrarisch gebruik, woningbouw en industrie.

Landbouw

- Flevoland moet haar positie als regio met de beste landbouwgrond in Europa behouden en deze inzetten voor voedselzekerheid.
- De landbouwstructuur, het landschap van de
- Ruimte voor innovatie binnen de landbouwsector
- Ruimte is een schaars goed en een onderscheidende kwaliteit van Flevoland, wat niet opgeofferd mag worden aan kortetermijnbeleid.
- De unieke ruimtelijke kwaliteit van Flevoland moet worden gekoesterd en geïntegreerd in duurzaam beleid.

Wonen

- Meer ruimte voor ontwikkeling kleine woningen
- Noordoostpolder en ruimte voor woningen op erven moeten worden beschermd.

Resultaten Vrees

Landbouw

- Ruimte moet niet alleen ten goede komen aan woningbouw, opslag en logistieke ontwikkelingen. Mag niet ten koste gaan van vruchtbare landbouwgrond en de kwaliteit van leven.
- Flevoland als stedelijk gebied, terwijl het juist bekend staat om haar agrarische karakter en open ruimte.

Economie

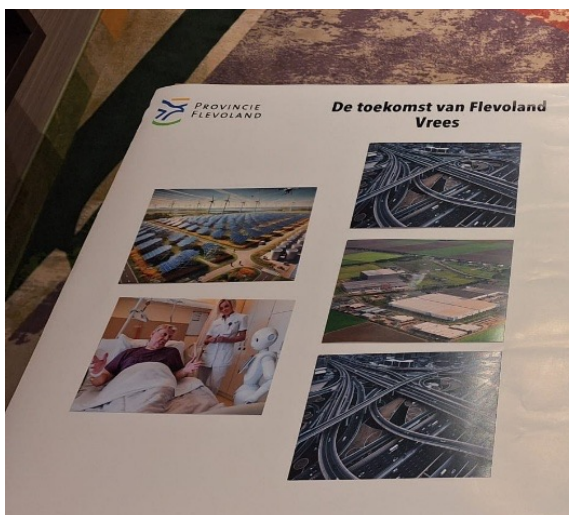
- Toename ruimte-intensieve economie (zoals logistiek en traditionele landbouw) in plaats van te investeren in een kenniseconomie, toerisme en kleinschalige ecologische landbouw.
- Grote toename van woningbouw, vooral als deze niet beperkt blijft tot grotere kernen.

Mobiliteit & energie

- Plaatsing van meer grote windmolens, gezien de impact op het landschap en het welzijn van bewoners.

Zorg

- Een toenemende afstand tot zorg en voorzieningen wordt als een groot risico gezien, met name voor meer afgelegen gebieden.

Resultaat stemronde Hoop en Vrees. Samenvatting per thema

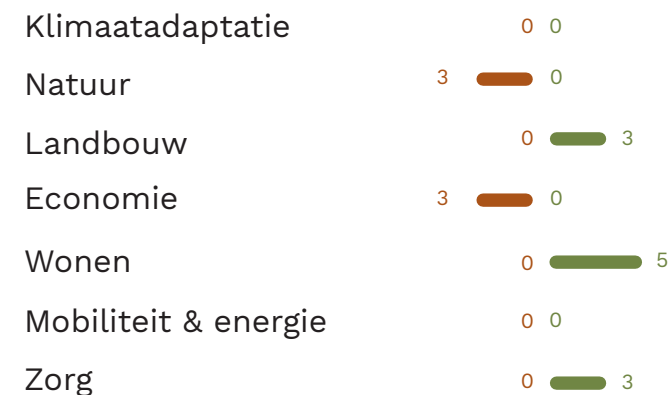
De deelnemers konden per thema hun hoop en vrees aangeven met stickers. Elk thema werd beoordeeld op basis van de vier scenario's, waarbij een groene sticker stond voor het favoriete scenario en een rode sticker voor het minst gewenste scenario. Het resultaat is hier samengevat in aantal stemmen weergegeven in de balkjes.

— Hoop
— Vrees

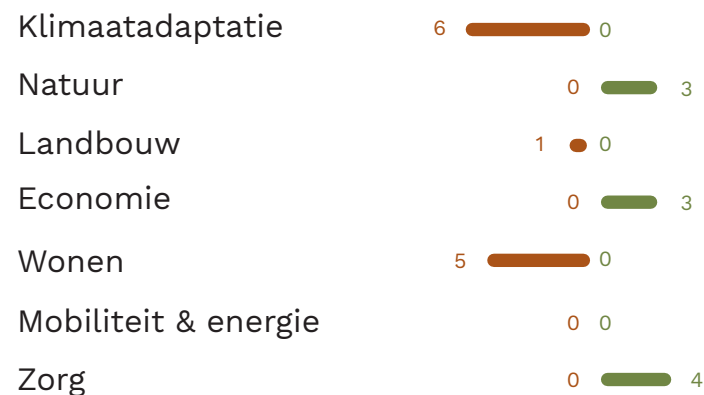
Innovatief Materiële welvaart - Clusteren

Doelmatig Efficiënte welvaart - Zoneren

Actief Individueel welzijn - Mozaïek

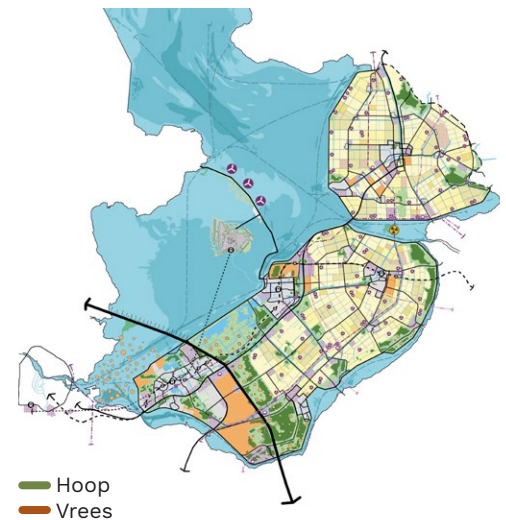
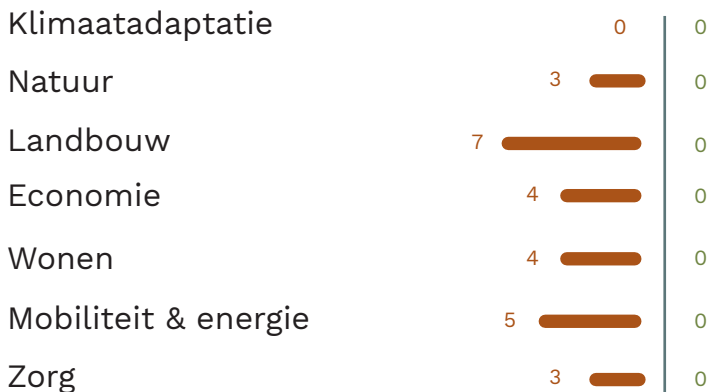
Robuust Krachtige leefomgeving - Verweven

Innovatief

Materiële welvaart - Clusteren

Resultaat stemronde Hoop en Vrees

Reflectie op thema's

Hieronder een samenvatting van de kansen en knelpunten voor dit scenario benoemd door de deelnemers. Als er bij een thema geen kansen of knelpunten zijn benoemd, is dit thema hieronder weggelaten.

Knelpunten

Klimaatadaptatie: Hittestress wordt als risico genoemd; hoe toekomstbestendig is deze vorm van landbouw?

Natuur: Verlies van regie op biodiversiteit en klimaatadaptatie; economie krijgt voorrang, sterke korte-termijnfocus.

Landbouw: Mogelijke schaalvergroting leidt tot verlies van eigen initiatief, dalende efficiëntie en verschraving van het landschap; ondernemers kunnen hun plek verliezen, Flevoland verliest zijn hart en ziel.

Economie: Angst voor verkeerdrukke langs de A6; grote bedrijven passen niet bij het karakter van Flevoland; risico op een slaapsteden/dorpen effect waarbij mensen wel in kleine kernen wonen, maar daar niet werken.

Wonen: Verstening, geldgedreven ontwikkelingen en verrommeling van het landschap; afhankelijk van de wil van projectontwikkelaars. We hoeven niet zoveel woningen te bouwen in Flevoland.

Mobiliteit en Energie: Leefbaarheid en natuur komen onder druk te staan; wat is de meerwaarde van extra inzet op grootschalige energieopwekking?

Gezondheidszorg: Grote afstanden en gebrek aan regie verminderen betrokkenheid; technologische oplossingen vervangen face-to-face contact, wat essentieel is voor zorg, maar beperkt.

Kansen

Klimaatadaptatie: Waterberging onder woningen, geïnspireerd door voorbeelden in België, biedt kansen voor efficiënt waterbeheer.

Natuur: Het verplaatsen en borgen van natuur op alternatieve locaties wordt gezien als een mogelijke oplossing.

Landbouw: Een efficiënt en op behoefte gericht landbouwmodel biedt kansen voor een winstgevende inrichting van agrarische gronden.

Economie: Goed georganiseerde transportstructuren maken grotere afstanden tussen kernen, bedrijven en voorzieningen haalbaar, mits grote ruimtevragers worden geweerd.

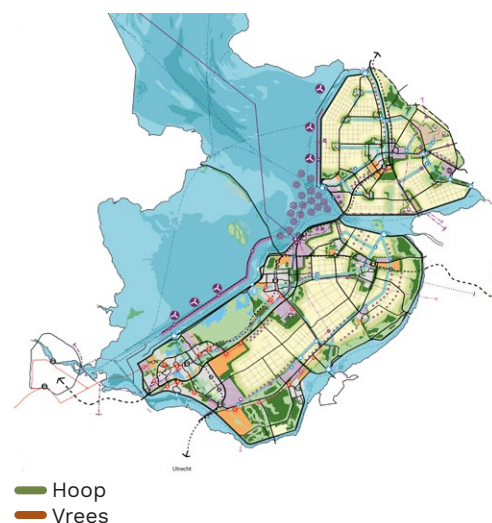
Mobiliteit en energie: Het gebruik van de Markerwaard biedt mogelijkheden om diverse problemen op te lossen.

Gezondheidszorg: Ruimte voor maatwerk in zorg, zorg op afroep en zorg aan huis; ouderen kunnen thuis blijven wonen.

Doelmatig Efficiënte welvaart - Zoneren

Resultaat stemronde Hoop en Vrees

Klimaatadaptatie	0	0
Natuur	3	0
Landbouw	0	3
Economie	3	0
Wonen	0	5
Mobiliteit & energie	0	0
Zorg	0	3

Reflectie op thema's

Hieronder een samenvatting van de kansen en knelpunten voor dit scenario benoemd door de deelnemers. Als er bij een thema geen kansen of knelpunten zijn benoemd, is dit thema hieronder weggelaten.

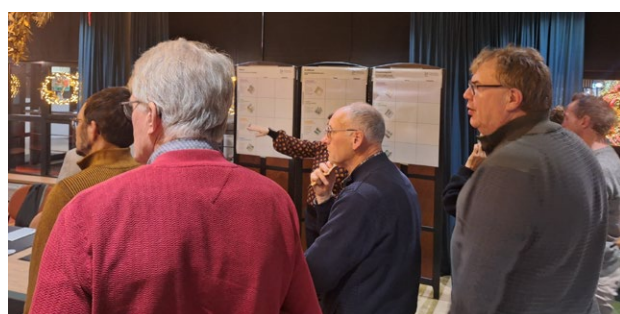
Knelpunten

Klimaatadaptatie: Technologie zoals wegpompen van water is ontoereikend tegen klimaatverandering; bodemdaling blijft een probleem terwijl de zeespiegel stijgt. Scenario biedt geen oplossing: korte termijn denken.

Natuur: Alleen een rand rondom dorpen en steden biedt geen effectieve ecologische verbindingzones voor dieren; twijfel of natuur alleen mag bestaan voor recreatie of ook puur als natuur.

Economie: Verhoging van milieucategorieën kan leiden tot milieuvervuiling.

Gezondheidszorg: Tekort aan mantelzorgers en vrijwilligers is een risico voor het slagen van het scenario; vrijwillige zorg moet vrijwillig blijven.

Kansen

Natuur: Verplichting om tuinen te vergroenen; bevordering van verbinding tussen wonen, landbouw en natuur als overgang van bebouwde gebieden naar het buitengebied.

Landbouw: Innovatie wordt gestimuleerd; ruimtebesparing en de focus op het halen van hoge productie uit vruchtbare grond maken het een geschikt scenario.

Economie: Kans op hogere leefbaarheid door een gebalanceerde aanpak.

Wonen: Organische groei wordt ondersteund en gefaciliteerd; door de woningbouwopgave centraal te sturen, krijg je een goede afweging van belangen; centralisatie van voorzieningen biedt structuur en past bij het DNA van Flevoland, er is weinig verandering voor nodig; kansen voor bouwen op erven.

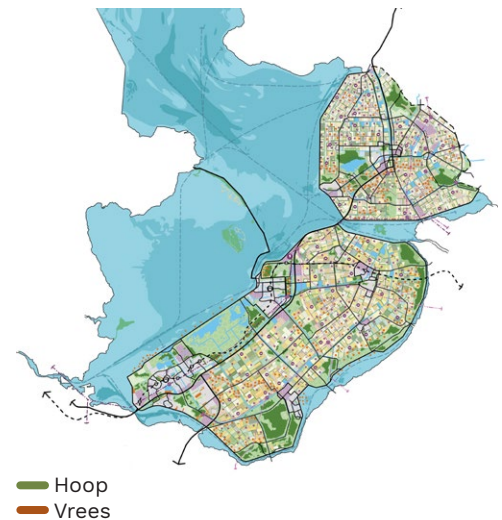
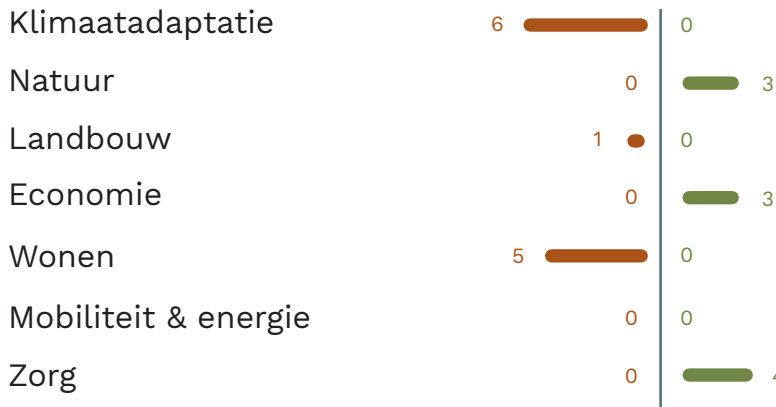
Mobiliteit en energie: Overheid behoudt regie; aantrekkelijk voor bedrijven; focus op waterstofproductie en minder spreiding van windmolens door de provincie.

Gezondheidszorg: Combinatie van maatschappelijke betrokkenheid en clustering van zorgvoorzieningen biedt een win-win situatie.

Actief

Individueel welzijn - Mozaïek

Resultaat stemronde Hoop en Vrees

Reflectie op thema's

Hieronder een samenvatting van de kansen en knelpunten voor dit scenario benoemd door de deelnemers. Als er bij een thema geen kansen of knelpunten zijn benoemd, is dit thema hieronder weggelaten.

Knelpunten

Klimaatadaptatie: Individuele verantwoordelijkheid voor adaptatie is onhaalbaar; agrariërs hebben hier niet de juiste kennis en kunde voor, hiervoor is centrale sturing nodig.

Natuur: Gebrek aan structuur en regie; risico dat natuur slecht wordt aangelegd of beheerd door inwoners, agrariërs en ondernemers. Zij zijn geen experts; onduidelijk of versnipperde natuur wel kwalitatief goed genoeg is.

Landbouw: Onduidelijk wat een lokale afzetmarkt betekent, is er voldoende draagkracht op die manier; de poldergrond is vruchtbaar genoeg voor productie op grotere schaal.

Economie: Versnippering van het landschap, toename bedrijventerreinen, en verlies van de open polder.

Wonen: Alleen geschikt voor de 'happy few'; risico op verstedelijking van het agrarische gebied; gebrek aan structuur en afstemming en risico op verrommeling van het landschap.

Mobiliteit en energie: Vervoer voor grote landbouwwerktuigen is niet meegenomen in het scenario; risico op ongelijkheid in beschikbaarheid van energievoorziening als centrale controle en sturing ontbreekt.

Gezondheidszorg: Te optimistisch; ouderen en hulpbehoevenden worden mogelijk gedwongen te verhuizen uit kleine dorpen.

Kansen

Natuur: Vrije invulling van de provincie biedt ruimte voor onverwachte initiatieven.

Landbouw: Sommige boeren in Flevoland werken al op deze manier.

Economie: Kleinschalige industrie en werkgelegenheid verspreid over de hele provincie.

Wonen: Ruimte voor creativiteit en diversiteit in het oplossen van het woningvraagstuk; meer vrijheid in vergunningentrajecten; mogelijkheid om wonen op erven te vergroten;

Gezondheidszorg: Zelfredzaamheid van mensen maakt het scenario mogelijk financieel aantrekkelijk.

Robuust Krachtige leefomgeving - Verweven

Resultaat stemronde Hoop en Vrees

Klimaatadaptatie

0 ————— 5

Natuur

0 ————— 4

Landbouw

0 ————— 5

Economie

0 ————— 5

Wonen

0 ————— 3

Mobiliteit & energie

0 ————— 6

Zorg

0 ————— 7

Reflectie op thema's

Hieronder een samenvatting van de kansen en knelpunten voor dit scenario benoemd door de deelnemers. Als er bij een thema geen kansen of knelpunten zijn benoemd, is dit thema hieronder weggelaten.

Knelpunten

Landbouw: Landbouw is ondergeschikt aan natuur, wat weerstand oproept.

Mobiliteit en energie: Mogelijk verrommeling van het landschap door het overal neerzetten van energie infrastructuur.

Gezondheidszorg: Scenario kan te duur en inefficiënt zijn; twijfel over behoud van hoge kwaliteit van zorg, hoe haalbaar is dit scenario in deze arbeidsmarkt?

Kansen

Klimaatadaptatie: Flevoland speelt een sleutelrol in klimaatadaptatie met bodem en water als leidende factoren; belangrijk dat bodem en water leidend voor ontwikkeling zijn.

Natuur: Versterking van biodiversiteit, leefbaarheid en klimaatadaptatie; robuuste verbindingzones verbinden natuurgebieden; echt een must voor een gezonde provincie.

Landbouw: Ecologische landbouw met aandacht voor recreatie en klimaatadaptatie; Flevoland moet weer leren leven met water, net zoals vroeger; integratie natuur en landbouw wordt steeds belangrijker; dit biedt ook een kans om het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen terug te brengen.

Economie: Gezonde economie mogelijk door slim om te gaan met de beschikbare ruimte; pas wel op met alleen hoogbouw.
Wonen: Verdichting en inbreiding betekenen dat je zorgvuldig omgaat met de schaarse grond.

Mobiliteit en energie: Aansluiting bij klimaatdoelstellingen; focus op duurzame energieoplossingen zoals batterijen en waterbassins met windmolens.

Gezondheidszorg: Ouderen kunnen thuis blijven wonen; mogelijkheid tot herintroductie van bejaardentehuizen door clustering van voorzieningen.

